

Du har en kollega, der er udsat for partnervold

DANNER

Råd til dig, som kollega, tillidsrepræsentant eller leder, hvis du har mistanke om, at en kollega/medarbejder er udsat for partnervold.

Partnervold har store konsekvenser

Omkring 72.000 kvinder og 22.000 mænd er årligt **udsat for psykisk vold** af deres partner.

Det er **hyppigst kvinder** i alderen 18 til 49 år, som er udsat for vold fra en (eks)partner.

83% af voldsudsatte kvinder oplyser, at partnervolden har **påvirket deres arbejde negativt**. 35% har oplevet problemer med at nå deres arbejdsopgaver. 24% er stoppet med at arbejde pga. volden.

Vold mod kvinder **koster samfundet** ca. en halv milliard kroner om året i fx sygemeldinger, sundhedsvæsen og krisecenterophold.

Partnervold koster arbejdspladser omkring 30 mio. kr. i **produktionstab** om året.

Der findes **flere former for partnervold**: Psykisk vold, fysisk vold, seksualiseret vold, økonomisk vold, materiel vold, digital vold og stalking. Psykisk vold er den hyppigste voldsform.

I 2019 er psykisk vold blevet strafbart. Psykisk vold er gentagne tvangsmæssige handlinger, som over tid nedbryder et andet menneskes integritet og selvværd.

Partnervold **skader børns trivsel** og udvikling. Det er ligeså skadeligt for børn at overvære vold mod deres forælder, som selv at blive udsat.

Vær en arbejdsplads, der forebygger vold i hjemmet

Der er stor sandsynlighed for, at denne pjece er relevant for dig og din arbejdsplads. Vold i hjemmet er et samfundsansvar, som vi alle skal bekæmpe. Alt for mange er udsat for vold af deres partner. De tal skal vi nedbringe.

Partnervold betragtes sjældent som arbejdspladsens ansvar, men vi vil gerne slå et slag for, at arbejdspladser ser sig selv som en aktiv medspiller for at løse problemet.

Det har konsekvenser for den enkeltes arbejdsliv at være udsat for partnervold. Undersøgelser viser, at voldsramte har sværere ved at fastholde et arbejde, oplever koncentrationsbesvær, har svært ved at nå arbejdsopgaver og har flere sygemeldinger.

En arbejdsplads, der hjælper og skaber bedre trivsel, kan bedre fastholde sine medarbejdere. Det er dyrt for en arbejdsplads, hvis medarbejderne mistrives. Der er med andre ord en økonomisk gevinst ved at forebygge vold i hjemmet – både for arbejdspladsen, for den voldsudsatte og for samfundet.

Landets krisecentre ser ofte, at en kollega eller leder har opdaget mistrivsel og hjulpet kvinderne ud af volden. Men hvis arbejdsgivere og kollegaer skal være i stand til at gribe ind, når mistanken opstår, må de have viden om, hvordan problemstillingen kan tackles.

Derfor er Fagbevægelsens Hovedorganisation og Danner gået sammen om at lave denne pjece. Her kan ledere, kollegaer eller tillidsvalgte finde hurtig og anvendelig viden om, hvordan man kan tackle udfordringen med en voldsudsat kollega. Der er mange gode grunde til at bekæmpe vold i hjemmet, men for at lykkes, skal vi alle tage en del af ansvaret.

Majbrit Berlau, Næstformand i FH og
Lisbeth Jessen, Direktør i Danner

Find løsninger, der passer for begge

”

Jeg følte, at jeg var en dårlig arbejdskraft. Jeg måtte aflyse aftaler med kort varsel, fordi jeg havde det elendigt. Mine kollegaer og min chef forstod ikke, at jeg havde det svært, for jeg prøvede jo helt bevidst at signalere overskud ved at tage mit professionelle arbejdslook på. Det var et enormt krydspres, for jeg var i mit livs største krise. Når du har fået nedbrudt dine grænser og behov i privatlivet, er det svært at fortælle din chef, at du har brug for særlige hensyn. På mange måder var det lettere at trække mig fra arbejdsmarkedet.

Jeg opfordrer alle – også arbejdspladser – til at finde løsninger, der både tager højde for arbejdspladsen og den enkelte kvinde, som er ved at filtrere sig ud af et voldeligt forhold. At man bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet har stor betydning for den enkelte kvinde i forhold til at komme tilbage til hverdagen - både økonomisk og socialt. Til gengæld får arbejdspladsen i sidste ende en loyal og stærk medarbejder.

Charlotte Skelkjær,
foredragsholder og tidligere beboer hos Danner

Tegn hos en voldsudsat kollega

Partnervold er ikke et skænderi engang imellem. Partnervold er en lang række truende, krænkende eller fysiske handlinger, som betyder, at den ene opbygger kontrol og magt over den anden, mens den anden langsomt mister selvværdet og troen på sig selv.

Det er svært at få øje på en voldsudsat kollega, men det kan hjælpe at tænke på, at nogle af symptomerne er de samme som hos en stressramt.

Typiske tegn der kan betyde, at du har en kollega, der er udsat for partnervold:

Din kollega trækker sig fra fællesskabet eller løser sine opgaver alene.

Din kollega har svært ved at koncentrere sig, oplever hukommelsesproblemer eller har svært ved at nå sine opgaver.

Din kollega er grådlabil, ængstelig, mere indadvendt og bange for at nogen bliver vrede. Tager skylden på sig.

Din kollega bruger meget arbejdstid på at redde akut opståede problemer derhjemme. Bortforklarer fx med at partneren er jaloux.

Din kollega har højt sygefravær og døjer fx med mavepine, hovedpine, manglende lyst til mad, angst og træthed.

Din kollega har fysiske skader og blå mærker, der er svære at forklare.

Hvad kan jeg gøre som kollega?

Tag samtalen selv

Fortæl din kollega, at du er bekymret og hvorfor. Tro på din intuition. Hvis der er adfærd, du synes er mærkelig, så reager på det. Vær konkret, og tænk over hvilke situationer, der får dine alarmklokker til at ringe.

Forbered dig mentalt. Vær forberedt på at blive afvist og på, at du kan komme til at høre voldsomme historier. Tænk over, hvad du vil sige til din kollega (se side 10).

Hold fast i, at du kan hjælpe, men forsøg ikke at løse problemerne for din kollega. Oplys din kollega om, hvor hun kan få hjælp både på og uden for arbejdet (se bagsiden).

Stil dig til rådighed. Følg op på samtalen. Spørg ind til, hvordan din kollega har det og lyt.

Invitér andre ind til at hjælpe

Hvis du er usikker på situationen, kan du søge råd og vejledning hos din tillidsrepræsentant eller leder. De kan hjælpe med viden om medarbejderens rettigheder, og i nogle tilfælde hjælpe med viden om partnervold.

Hvad gør jeg som tillidsrepræsentant?

Få partnervold på dagsordenen, når I diskuterer trivsel, personalepolitik og sikkerhed på arbejdspladsen, fx i arbejdspladsens samarbejdsudvalg.

Arbejd for at personalepolitikken tager højde for bekæmpelse af partnervold. Så kan det desuden blive lettere for en voldsudsat kollega at søge hjælp.

Efterspørg udvikling af retningslinjer for håndtering af medarbejdere udsat for partnervold: Hvad gør vi, hvis vi har mistanke om partnervold? Hvordan håndterer vi en reel sikkerheds-trussel? Hvordan forholder vi os, hvis en medarbejder flytter på krisecenter?

Vær bisidder til samtaler og hjælp medarbejderen med at fastholde sit arbejde ved at drøfte midlertidige løsninger som fleksible arbejdstider eller opgaver.

Tag et kursus i, hvordan man håndterer partnervold i FIU Ligestilling eller hos Danner.

Invitér en ekspert ind, fx Danner, til at hjælpe jer med at blive klogere på problemet, og hvordan man håndterer det.

Henvis den voldsudsatte til at søge informationer på hjemmesider om partnervold eller via et krisecenters rådgivningstelefon.

”

Jeg var blevet bekymret for en af mine medarbejdere og fortalte hende om det. Det viste sig, at hun flere gange havde følt sig truet på livet af sin partner. Selvom det ikke var mit ansvar, lå det alligevel på mine skuldre at hjælpe hende. Jeg stod på bar bund og måtte improvisere ved at trække på mine kontakter og bruge al min empati. I dag er jeg stadig ked af, at jeg ikke var ordentligt rustet til at hjælpe. Og jeg er i tvivl om, hvorvidt dét jeg gjorde var nok. I dag ved både tillidsrepræsentanter og ledere, hvem de skal kontakte for at sikre en professionel håndtering.

Leder på dansk arbejdsplads

Hvad kan jeg gøre som leder?

Som leder kan du formelt og uformelt vise, at arbejdspladsen tager afstand fra partnervold. Det giver tryghed og trivsel, at en leder tager hånd om sine medarbejdere. Og du viser, at du anerkender, hvor hårdt det er at forlade en voldelig partner.

Skab rum for en personalepolitik med fokus på partnervold

Personalepolitikken er et springbræt til at tale om problemet og vise, hvordan arbejdspladsen støtter, og kan fx indeholde:

- Oplysninger om hjælpemuligheder – både på og uden for arbejdspladsen.
- Tilbud om fleksibilitet i arbejdstider og opgaver, samt gradvis tilbagevending til fuld tid eller evt. midlertidig sygemelding.
- Tilbud om voldsfaglig rådgivning eller psykologhjælp.
- Beslutning om sikkerhedsforanstaltninger for den voldsudsatte.
- Procedurer, der sikrer opfølgning på medarbejderens situation og evaluering af arbejdspladsens håndtering.

Brug denne pejs til at oplyse dine medarbejdere

På et afdelingsmøde kan du nævne, at vi alle skal holde øje med hinanden, og at arbejdspladsen kan hjælpe med at finde professionel hjælp.

Sig højt, at problematikken er reel: Rigtigt mange mænd og især kvinder i Danmark bliver udsat for vold af deres partner. På en stor arbejdsplads er der høj sandsynlighed for, at en eller flere medarbejdere udsættes for partnervold.

Det kan du sige som kollega, tillidsrepræsentant eller leder til en voldsudsat

Du kan plante et frø, der hjælper din kollega med at erkende, at hun er i et skadeligt forhold. Du kan fx indlede en samtale:

"Det kan være, at jeg tager fejl.

Men jeg har fået den tanke, at der foregår noget hjemme hos jer, som ikke er så godt.

Jeg har lagt mærke til, at du ofte virker ked af det, og at du trækker dig fra os andre. Og det bliver jeg bekymret over.

Jeg har også lagt mærke til, at du [konkret observation]. Og det kan der jo være mange grunde til. Men du skal vide, at jeg har fået den tanke, at det kunne være fordi, du ikke bliver behandlet ordentligt.

Du behøver ikke at sige noget til det nu, men jeg vil gerne hjælpe nu eller senere.

Jeg ved også, hvor du kan få professionel hjælp.

Så jeg vil gerne hjælpe dig, hvis du har lyst."

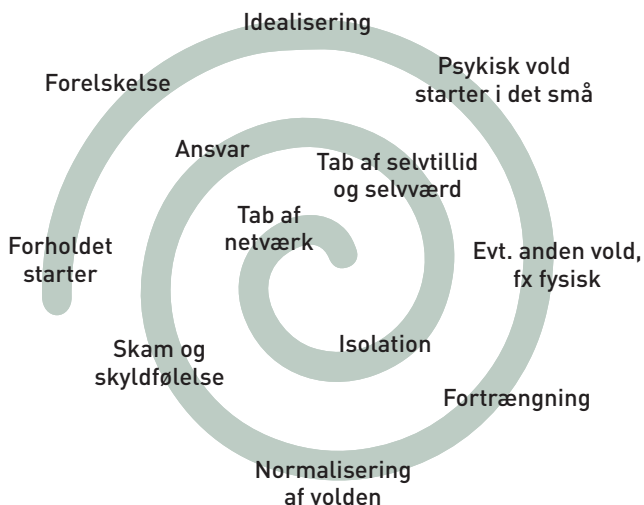
Undgå at sige, at hun skal gå fra ham. På sigt er det måske den bedste løsning at forlade partneren, men din kollega kan have reelle bekymringer om børn, sikkerhed og trusler. Beslutningen om samlivsførelse kan kun tages af ham eller hende selv.

Forstå hvorfor vold bliver hverdag i hjemmet

Voldsspiralen er en model, der viser, hvad der gradvist sker, når vold i et forhold udvikler sig og bliver en slags hverdag. Mange har svært ved at forklare, hvad volden går ud på og føler, at volden ikke er 'slem nok' til at bede om hjælp.

Psykisk vold, hvor partneren gradvist har taget magt og kontrol over den udsatte kan også indeholde ømhed. Den voldsudsatte kan derfor både elske og frygte den voldelige partner på samme tid. Det øger forvirringen og usikkerheden på egen dømmekraft. Langsomt bliver selvværdet nedbrudt og mange får varige psykiske mén.

Vold i parforhold udvikler sig som en ond spiral – derfor går hun ikke bare.

Professionelle fagfolk med viden om vold kan hjælpe

POLITIET

Hvis der er en akut **sikkerhedstrussel**, ring 112. Det er politiets opgave at beskytte mod vold. Ring til 114, hvis det ikke er akut.

DANNER

Danner driver et **krisecenter** og et **gratis rådgivningstilbud** for voldsudsatte kvinder og pårørende. Døgnåben telefon 3333 0047.

Danner kan også give **faglig rådgivning** til, hvordan arbejdspladsen kan adressere volden.

Læs mere på www.danner.dk eller skriv til sigdettilnogen@danner.dk

BØRNS VILKÅR.

Hvis du er bekymret for et barns trivsel og er usikker på, om du skal reagere, kan du ringe til ForældreTelefonen 3555 5557.

LEV UDEN VOLD

National **anonym hotline**. Døgnåben telefon 7020 3082.

DIALOG MOD VOLD

Voldsudøvere kan få **gratis psykologhjælp**. Se mere på www.dialogmodvold.dk

FIU-LIGESTILLING

Undervisning til tillidsvalgte og information om arbejdspladsens rolle for at forebygge partnervold.

Se mere på www.fiu-ligestilling.dk

FAGBEVÆGELSENS
HOVEDORGANISATION

